

polojasný (obloha,
E, jasně, vyjasno-
už. pro- se, zř. -jas-
povyjasňovat se; 1
uje se ap. (po bouři
a, roz- se, z- se ap.;
se, vyjasňuje se, pro-
obzor se už povyjas-
u, ukazuje se) jasno
asná pohoda ap.),
most (mlha) se pro-
trátí se), mraky
trhávají, pro-, roz-
plývají se, řidnou,
e, odcházejí, táhnou
ít se, vyčasovat se,
je se (počíná se č.;
zas pomalu vyčasuje),
ROZ- se, neosob. Vy-
se čistil, nebe se vy-
ek se nám pěkně vy-
se to na časy; nebe
ra); prosvítat, -sví-
tít, -svítávat, za-,
ebe zas už prosvítá;
za- pod jasnou oblo-
tá, -svítává, -svítuje;
nísty už mezi mraky
se to na časy; nebe
světlit se, rozsvět-
; zř. světlat, s. se,
o- se, světlá se (ne-
u, obloha se světlí, se
zsvětluje, pro-, bouře
e začíná osvětlovat);
prosvítat, vy-, za-,
vítává, -svítuje, zř.
aky, roztrhanými
-svěcovat slunce; 1
rají), zř. obloha za-
e (vzduch, ovzduší)
(zametá, vy-) oblo-
e) mračna; mezi
ukuje, vy-) modré
proráží, prozařuje)
(mlhou), ob. expr.
pod (zpoza) mraků;
oufče se už zase vy-
už se vychviluje, nebe
x dělá se mlha,
n. šmouhy (na za-
v), ob. slunce táhne
kazují se) záškleby
roz- se, z- se, kniž.
vy- se, 1 obloha se
pro-, zř. za-, zast.
roz- (se), zř. pro-
roz-, zjasnělo, roz-;
temná noc od měsíce
jasno, nastává (za-

činá) jasné počasí, kniž. jasnost se rozlila
krajinou (zalila krajinu); 1 vyčásit se, ne-
osob. vyčásilo se (nebe se vyčásilo do stude-
ného modra; po poledni se přece jen vyčásilo),
vybrat se, pro- se, neosob. vybralo se (nebe
se vybralo, pro- do blankytna; vybrala se, pro-
se krásná, ale chladná neděle; liják ustal, vy-
bralo se; počasí se pěkně vybralo, pro-; obloha
se probrala z mraků), zř. roz(e)mžilo se (če-
kali, až se trochu rozemží), vymžít se (nebe
se nebo rozchmuřilo); 1 neosob. vysvitlo, pro-
(mraky se rozprchly, od měsíce vysvitlo; po
bouři nad krajem prosvitlo), rozsvétlilo se,
pro- se (po dešti se zase rozsvétlilo); 1 osvětlit
se, roz- se, pro- se (obloha se osvětlila, pro-
září měsíce; bouřkové šero se rychle rozsvétlilo);
slunce vysvitlo, za-, pro- (na jasnici se obloze,
mezi mraky, z mlh), slunce se ukázalo (ob-
jevilo se, vyhlédlo, ob. vykouklo, pro-) za
oblaky (mezi mraky); přen. obloha se vy-
čistila; mraky (mlhy) se rozplynuly (roz-
pustily, vypařily, roztrhaly, rozešly, roz-
prchly se, zřídly, pro-, ztratily se, vy-
odtáhly, zmizely), vítr rozehnal mračna
(rozptýlil oblaka n. mlhu, vyčistil, vymetl,
za-, u-, vysmýčl oblohu do modra, od mlh),
slunce rozptýlilo ranní mlhy; slunce se
vynořilo (vyplulo, vyklouzlo, vylezlo ap.)
z oblak (z mraků, zpod mraků), slunce
vyjasnilo (pro-, z-, roz-, o-) oblohu (celý
kraj, den), bás. žaluzie mračen se odhrnuly,
roz-; mléčný blankyt se bezmračně roze-
pjál nad krajinou; 1 dial. vyhoulilo se (zdálo
se, že bude bouřka, ale vyhoulilo se to; den se
vyhoulil); zast. vypořadit se, v. co (obloha se
vypořadila; den se vypořadil; vypořadí opět nebe
tvář svou) x udělala se mlha, zamračilo se
6. JE JASNO (bezmračno, bezoblačno,
slunečno, zř. slunno, dial. slunčito), je jasná
obloha (jasné počasí, jasný den, jasný pod-
zim ap.), meteor. je výborná dohlednost; 1
nebe je vybráno (čiré, čisté, j. zrcadlo,
j. sklo, j. křišťál, j. vymeteno, za-, u-, j. vy-
smýčeno, v plné záři, v plném lesku, expr.
v lesku a blesku), nebe je modré (j. chrpa,
modrá se j. pomněnky, j. pole lnu); nikde
ani mráčku (ani obláčku, ani mračínka,
ob. ani chmáru, ani chmáry), slunce svítí
(září), kniž. obloha září čistým blankytem
(azurem) x je mlhavo, zamračeno
viz též zářit, počasí, jasný

45. 1. ROSA, expr. rosička, zř. roska; 1
kapky (kapičky, krupěje, přen. krupičky)
rosy (rosné), bás. vláha (vlažička) rosná
(nebeská), rosné slzy (perly, perličky, dé-
manty); dial. (ten) okyd, (ta) okyť (na trávě
se leskne o.)
2. (adj.) ROSNÝ, zast. -í (vláha, louka,
ráno), kniž. rosnatý, zř. rosivý, rosnivý, ro-

sový, rousný, rousavý (paseka, tráva); 1 po-
krytý (potažený, zvlhlý, svlažený, vlahý,
omžený, dial. omhlený) rosou (rosnými kap-
kami, rosnou vláhou ap.), orosený (zast.
ob-), po-, za-, z-, zř. orosovaný (květ, trávník)
3. (slov.) POKRÝVAT || -krýt ROSOU
co, vlašit, svlažovat, o- || -vlašit rosou co,
kniž. rosit, zř. orosovat, orosivat, po-, za-,
zrosovat 1 || orosit, po-, za-, z- co (lepkavá
mlha rosila, orosovala, po- ap. louky; přšlo málo,
jen orosilo; mlhavé ráno porosilo traviny; louka
byla zarosena; růži zrosilo mladé ráno)
pokrývat se || -krýt se rosou, vlašit se,
svlažovat se, o- se, vlnout || ovlašit se, s-
se, zvlhnout, o- rosou, kniž. rosit se, zř. ros-
natět, zarosovat se, z- se, zarosivat se 1 ||
zarosit se, o- se, po- se, z- se (louka se rosi,
rosnatí k ránu; v chladném ránu se tráva silně
zarosila, z-, o-)
dělá se n. je rosa, padá || padla, s-, na-
rosa, rosa lehá, u- || ulehla (na trávu),
rosa leží na trávě, tráva je zarosena, z-,
o-, po-, zř. je rosnato, rosnó (ve stínu bylo r.;
na lukách ještě r.), zř. rosa příš || zapršela,
rosa krápe, zast. krápí (rosa na ni krápěla jak
slzy)
46. 1. DEŠT, DEŠT (mírný, měkký, volný,
pomalý, líný, lenivý, tichý, vlahý, vlašný, vlašivý,
teplý, májový, jarní, letní d.; svěží, chladný,
studený, listopadový, mrazivý, ledový, zmrzlý d.;
meteor. cyklonální d., tj. působení tlakovou níží,
cyklonou; 1 jít v d-i, za d-ě; stát na d-i; mezi
d-em chvílemi vysvitlo slunce), odb. dešťová
(vodní) srážka (bylo oblačno, náchylnó k d-ým
s-ám), 1 (dešťová) závlaha (zhoubné přivaly
i zúrodňující z-y), expr. vláha (země žízni po
v-e; nasakovat v-ou nebeskou), voda, zdrob.
vodička (spadla někde v.; začala padat v. ne-
beská), žert. nebeský kropáč (n. k. nás pět-
krát za den navštívil)
2. JEMNÝ (drobný, mživý, mlžný, mrho-
livý, zř. mlholivý, 1 prašivý, prašný, dial. mo-
rosivý) DEŠT (z mlhy n. z ovzduší), mžení
(m. je mrhnutí z mlhy), mrhnutí (m. je jemný
deštík vznikající ve vzduchu; šedivé m. deště),
prašení z mlhy, poprašek deště (z mlhy);
dial. mžitka (mlha se střídala se m-ou a ta ho
prosákla naveskrz), rosení, morosení, mrho-
lice, mrhůlka, siholení, sihůlka, rumejch,
střížava
3. MALÝ (menší, drobný, slabý, řídký,
nevydatný, krátký, krátce trvajcí, pře-
chodný, občasný, přeháňkový, přeprškovitý)
DEŠT, dešt s přestávkami, zdrob. deštík,
deštiček (drobný, tichý, májový d.), krátké
(přechodné, občasné) zapršení, poprchá-
vání, zř. -prcháň, pře- (duben byl samé p.), 1
přeháňka (jarní, dubnové, listopadové p-y),
meteor. přeháňková srážka; 1 sprška (ne-
vydatná s. se rychle přehnalá), prška, zast.